

Vergaderjaar 2012–2012

33 115

Regels voor de opslag duurzame energie (Wet opslag duurzame energie)

C

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ECONOMISCHE ZAKEN¹

Vastgesteld 10 december 2012

Het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel geeft de commissie aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen en het stellen van de volgende vragen. De commissie verzoekt de regering om de vragen uiterlijk **10 december 2012** te beantwoorden.

Algemeen

De leden van de fractie van de **PvdA** hebben met interesse kennisgenomen van het wetsvoorstel. Deze leden hebben een drietal vragen.

De leden van de **CDA**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel en de uitvoerige beraadslagingen in de Tweede Kamer daarover. Deze leden zijn verheugd dat het nieuwe kabinet de plannen van het vorige kabinet op het terrein van duurzame energie voortvarend ter hand neemt. Deze leden hebben nog twee vragen.

De leden van de fractie van de **PVV** hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel. Deze leden hebben enkele vragen aan de regering.

De leden van de fractie van **D66** hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel. Met dit wetsvoorstel wordt een nieuwe heffing geïntroduceerd op het verbruik van elektriciteit en aardgas (de opslag duurzame energie) naast de al bestaande energiebelasting op dat verbruik. In het wetsvoorstel wordt ook de bestemming van de opbrengst vastgelegd. De opbrengst van de opslag dient ter financiering van het stimuleren van de productie van duurzame energie, de zogenoemde SDE+ uitgaven. De leden van de fractie van D66 steunen het idee van financiering van duurzame energie, maar zijn kritisch over de wijze waarop met dit wetsvoorstel daaraan uitvoering wordt gegeven.

De leden van de fractie van **GroenLinks** hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel. Deze leden hebben enkele vragen aan de regering.

¹ Samenstelling: Holdijk (SGP), Kneppers-Heijndert (VVD), (voorzitter), Terpstra (CDA), Noten (PvdA), (vice-voorzitter), Sylvester (PvdA), Essers (CDA) Thissen (GL), Nagel (50PLUS), Elzinga (SP), Huijbregts-Schiedon (VVD), Koffeman (PvdD), Reuten (SP), Schaap (VVD), Smaling (SP), Flierman (CDA), Hoekstra (CDA), Van Boxtel (D66), Backer (D66), Vos (GL), De Lange (OSF), Schrijver (PvdA), Postema (PvdA), Vlietstra (PvdA), Van Strien (PVV), Faber-van de Klashorst (PVV), Ester (CU), Bröcker (VVD), Beckers (VVD) en Van Beek (PVV).

PvdA

De leden van de **PvdA**-fractie vragen of de regering nog een keer wil toelichten waarom grootgebruikers van energie minder gaan bijdragen aan de stimulering van duurzame energie dan kleingebruikers. Hoe verhoudt zich dat tot het principe «de vervuiler betaalt» of in dit geval «de verbruiker betaalt»?

Op welke wijze garandeert de regering dat de opslag ook voor het daadwerkelijke doel, namelijk stimulering van duurzame energie, gebruikt zal worden?

Is de regering het met de leden van de fractie van de PvdA eens dat er op dit moment sprake is van subsidie van «vuile» energie? Bijvoorbeeld door een bijdrage aan de financiering van specifieke infrastructuur en onderzoek naar exploitatiemogelijkheden. Waarom kiest de regering er niet voor om middels het afbouwen van deze subsidie middelen vrij te maken voor het financieren van SDE+?

CDA

De leden van de **CDA**-fractie constateren dat bij het vorige kabinet de evaluatie van de SDE+ regeling was voorzien in 2014. Blijft deze datum gehandhaafd?

In de debatten in de Tweede Kamer is uitvoerig stilgestaan bij de eventuele bezwaren van de Europese Commissie met betrekking tot eventuele staatssteun voor de glastuinbouw. Is er op dit gebied al iets meer bekend over de standpunten in Brussel?

PVV

De leden van de **PVV**-fractie constateren dat de regering stelt dat de opslag duurzame energie voor 50% zal neerslaan bij burgers en voor 50% bij bedrijven. De opbrengst voor de SDE+ is in 2013 gesteld op € 100 miljoen. Is het juist dat dit exclusief BTW is? Als dat het geval is, dragen de huishoudens in feite 21% extra bij, daar zij nog extra BTW verschuldigd zijn over de heffing. Bedrijven krijgen de BTW immers terug. Wordt er dan door de regering niet een vertekend beeld weergegeven?

Middels dit wetsvoorstel wil de regering de energievoorzieningszekerheid vergroten en het gebruik van fossiele brandstoffen verminderen en hierbij is onder andere opwekking van duurzame energie van belang. Kan de regering aangeven of kernenergie hier ook onder valt?

Ook dient de hernieuwbare energie gerealiseerd te worden tegen de laagst mogelijke kosten. Iedere producent die zich aanmeldt voor SDE+ kan meedingen indien hij voldoende heeft aan een basisbedrag van maximaal 15 cent/kWh. Kan de regering een overzicht geven wat de huidige prijzen zijn per kWh voor: zonne-energie, windenergie op land, windenergie op zee en kernenergie? Kan de regering ook aangeven hoeveel subsidie er al in deze tarieven is verwerkt?

De tariefstructuur van de SDE+-opslag komt exact overeen met die van de energiebelasting, evenals het degressieve karakter van die structuur. Slechts de hoogte van het tarief en de bepaling van het tarief verschillen. Voor de SDE+ geldt dat de hoogte bepaald wordt door een berekening vooraf aan de hand van de te verwachten uitgaven voor de SDE+, maar niet wordt gecorrigeerd voor feitelijke uitgaven. Hoe wordt de hoogte van het tarief van de energiebelasting bepaald?

De opbrengsten van de opslag voor duurzame energie vloeien naar de algemene begrotingsmiddelen. Worden deze opbrengsten geormerkt? Worden financiële middelen die in een bepaald jaar niet besteed worden, in mindering gebracht in volgende jaren?

Doel van het wetsvoorstel is «het stimuleren van de productie van duurzame energie». Dit is een ruim begrip. Kan de regering dit doel meer concretiseren?

De leden van de PVV-fractie constateren dat de regering in de nota naar aanleiding van het verslag het volgende opmerkt:

«Wanneer duurzame energie opties in de loop van de tijd – mede door innovatie – rendabeler worden of als na 2014 een andersoortige wijze van stimulering wordt ingevoerd, dan is stimulering via de SDE+ van deze opties gedeeltelijk of in zijn geheel niet meer noodzakelijk. (...) Het beschikbare budget voor de SDE+ kan dan voor andere duurzame opties worden aangewend, totdat ook deze opties concurrerend zijn. Uiteindelijk kan het budget voor de SDE+ worden afgebouwd en zelfs geheel komen te vervallen.»¹

Op welke andere duurzame opties doelt de regering? Zijn dat andere opties dan duurzame energie opties? En wat is het einddoel? Vervalt de heffing indien het doel bereikt is?

In de nota naar aanleiding van het verslag van 21 mei 2012 met daarin antwoorden op vragen van de Tweede Kamer is voorts een tabel² opgenomen met daarin cijfers over de ramingen van uitgaven en bijbehorende lasten voor de opslag duurzame energie voor de jaren 2013 tot en met 2031.

De leden van de PVV-fractie hebben met betrekking tot deze cijfers echter het volgende begrepen, namelijk dat:
de geraamde kasuitgaven SDE+ € 100 miljoen bedragen in 2013, € 500 miljoen bedragen in 2016 en € 3 miljard bedragen in 2020;
de gemiddelde kosten per huishouden € 9 bedragen in 2013, € 45 in 2016, € 270 in 2020.

De leden van de PVV-fractie constateren dat deze cijfers niet overeenkomen met de cijfers zoals die zijn opgenomen in de nota naar aanleiding van het verslag. Kan de regering een nieuwe tabel verstrekken met actuele gegevens?

De leden van de fractie van de PVV constateren dat voor hernieuwbare energie financiële middelen beschikbaar worden gesteld via SDE+ en de SDE/MEP. Kan de regering de hoogte van deze bedragen per jaar aangeven, vanaf 2013 tot en met 2031?

Door de regering wordt aangegeven dat de heffing oploopt van € 100 miljoen in 2013 tot € 1,4 miljard (of meer) in 2031. De leden van de PVV-fractie stellen dat men zou verwachten dat na verloop van enkele jaren, door het voortschrijden van de techniek, de benodigde kosten afnemen. Kan de regering aangeven hoe deze bedragen (ook van de tussenliggende jaren) tot stand zijn gekomen? Is het in het vooruitzicht stellen van forse bedragen niet een rem op de efficiëntie?

Deze leden constateren dat Nederland binnen Europa qua opbrengst de één na hoogste milieugerelateerde belastingen heeft ten opzichte van het bruto binnenlands product. Door deze extra heffing wordt Nederland qua concurrentiekracht op achterstand gezet. De Verenigde Staten bijvoor-

¹ Kamerstukken II 2011/12, 33 115, nr. 6, p. 11.

² Kamerstukken II 2011/12, 33 115, nr. 6, p. 9.

beeld brengen de energiekosten juist omlaag door onder andere schaliegas. Worden in andere landen binnen de EU en buiten de EU soortgelijke belastingen als de SDE+ geheven? Zo ja, hoe verhouden de tarieven zich tot de SDE+ tarieven?

De goedkeuring van de Europese Commissie voor het verlaagde tarief voor de glastuinbouw verstrijkt op 1 januari 2013. De lagere tarieven gelden, net als bij de energiebelasting, uitsluitend voor het verbruik van aardgas voor verwarming ter bevordering van het groeiproces van tuinbouwproducten. Met de Europese Commissie is een tegenprestatie afgesproken. Aanvankelijk gold het convenant Glastuinbouw en Milieu (GLAMI-convenant) als tegenprestatie om voor de verlaagde tarieven in aanmerking te komen. Dit convenant is met ingang van 2010 vervangen door een apart CO₂ vereveningsstelsel. De Commissie staat dit nieuwe stelsel als nieuwe en aangescherpte tegenprestatie tot en met dit jaar toe. In 2012 zal duidelijk worden of en op welke manier de Europese Commissie goedkeuring zal verlenen voor deze maatregel. Kan de regering aangeven of hier al duidelijkheid over is?

Voor het verbruik boven 10 miljoen kWh geldt in de energiebelasting een vrijstelling onder voorwaarden dat een bedrijf deelnemer aan een convenant met de Rijksoverheid is en volgens de definitie van de richtlijn energiebelastingen kwalificeert als energie-intensief bedrijf. Gelden deze voorwaarden ook voor de heffing SDE+? Zo ja, wat houdt een convenant met de Rijksoverheid in?

Hoe lang is de periode waarvoor een SDE+ subsidie wordt vastgesteld? Indien dit voor lange perioden wordt vastgesteld, wordt er dan in de voorwaarden bij het verstrekken van de subsidies een exitregeling opgenomen? Is het juist dat er in 2016 een evaluatie is gepland? Zo ja, kan er aan de hand van de evaluatie een bijstelling plaats vinden voor de hoogte en het aantal subsidies?

Kunnen SDE+ subsidies ook ingezet worden voor de volgende zaken: veranderen van bestemmingsplannen van bouwgronden naar gronden die ingezet kunnen worden voor duurzame energietransitie; het aankopen van grond t.b.v. het plaatsen van windmolens en zonnepanelen; het verstrekken van vergunningen voor het plaatsen van windmolens en zonnepanelen?

Is het juist dat bedrijven en instellingen al dit jaar in konden schrijven voor de SDE+ subsidie? Is het juist dat het budget voor deze subsidie 1,7 miljard euro bedraagt? En, is er ook al sprake geweest voor een budget voor 2013 van 1,4 miljard?

D66

De leden van de **D66**-fractie merken over die uitvoering het volgende op. In het wetsvoorstel is gekozen voor een lastenverdeling van de opslag duurzame energie over huishoudens en bedrijven die aansluit bij de wijze waarop de energiebelasting op de huishoudens en bedrijven drukt. Dat betekent dat de tariefstructuur van de opslag, evenals het degressieve karakter van die structuur, overeenkomt met die van de energiebelasting. Door de degressieve opbouw van de tarieven betalen verbruikers die vanwege hun energieverbruik zich bevinden in een hogere verbruikers-schaal relatief minder belasting per kWh stroom of m³ aardgas dan verbruikers in een lagere verbruikersschaal. De prikkel om energie te besparen is daarmee kleiner voor grotere energieverbruikers dan voor kleinere verbruikers. Deze tariefstructuur is naar het oordeel van deze

leden niet alleen inconsistent met het uitgangspunt dat de vervuiler betaalt, maar levert ook geen prikkel op voor maatregelen ter bevordering van de energie-efficiëntie. De leden van de fractie van D66 vragen de regering waarom in het wetsvoorstel niet gekozen is voor een gelijke lastenverdeling per eenheid geconsumeerde energie, een zogenoemd vlak tarief. Deze verdeling van lasten zou ook meer recht doen aan het uitgangspunt dat de vervuiler betaalt.

De leden van de fractie van D66 constateren verder dat de degressieve tariefstructuur in het wetsvoorstel een lastenverdeling van de opslag bewerkstelligt waarbij de lasten voor 50% op de huishoudens drukken en voor 50% op bedrijven. Dit terwijl bedrijven een veel groter deel van het totale energieverbruik voor hun rekening nemen dan huishoudens. Deze leden vragen de regering in dit verband waarom niet gekozen is voor een lastenverdeling over huishoudens en bedrijven die recht doet aan het verschil in energieverbruik tussen huishoudens en bedrijven?

GroenLinks

De leden van de fractie van **GroenLinks** constateren dat het regeerakkoord voorziet in een regeling voor grootverbruikers van energie. Deze regeling is volgens deze leden nóg aantrekkelijker voor deze energieverbruikers dan de oude. Waarin zitten precies de verschillen tussen de oude en de door de regering gewenste regeling voor energiegrootverbruikers en hoe verhoudt zich dat tot het beginsel dat de vervuiler betaalt?

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Kneppers-Heijnert

De griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken,
De Boer